

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کاربرد اکسل در تهیه صورتهای مالی

تالیف: ناصر کاظمی

عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

کاظمی، ناصر، ۱۳۴۰ -

کاربرد اکسل در تهیه صورتهای مالی / تألیف ناصر کاظمی. - تهران: مرکز آموزش و تحقیقات صنعتی ایران، ۱۳۸۵.
۱۶۸ ص.

ISBN 964-7300-83-2

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیپا.

۱. اکسل مایکروسافت (فایل کامپیوتر). ۲. حسابداری - برنامه های کامپیوتری. ۳. حسابداری - داده پردازی. الف. مرکز آموزش و تحقیقات صنعتی ایران. ب. عنوان.

۰۰۵/۵۴

۱۴ ک ۷ الف / ۴ / H۴۵۵۴۸

۸۵-۳۳۹۵ م

کتابخانه ملی ایران

انتشارات مرکز آموزش و تحقیقات صنعتی ایران



◀ کاربرد اکسل در تهیه صورتهای مالی

- مؤلف: ناصر کاظمی
- سال چاپ: ۱۳۸۵
- نوبت چاپ: اول
- تیراژ: ۲۰۰۰ جلد
- لیتوگرافی: عابد
- چاپ: دریا
- صمافی: سپیدار
- قیمت: ۳۷۰۰۰ ریال
- شابک: ۹۶۴-۷۳۰۰-۸۳-۲

ISBN: 964-7300-83-2

• ناشر: انتشارات مرکز آموزش و تحقیقات صنعتی ایران

تهران- خیابان ایرانشهر شمالی - شماره ۲۱۷

تلفن: ۸۸۳۰۰۹۷۳ و ۸۸۳۱۰۱۱۳-۹ نمایر: ۸۸۳۰۱۲۶۵

حق چاپ محفوظ و مخصوص ناشر است.

فهرست مطالب

عنوان	شماره صفحه
مقدمه ناشر	۱۱
مقدمه مؤلف	۱۳
○ فصل اول : تهیه جداول و عناوین صورتهای مالی نمونه بر اساس صورتهای مالی ارائه شده توسط سازمان حسابرسی	۱۵
تنظیم جدول ترازنامه نمونه ارائه شده توسط سازمان حسابرسی	۱۸
تهیه و تنظیم جدول ترازنامه	۱۹
محاسبه جمع ستونهای ترازنامه	۲۱
تهیه و تنظیم جدول صورت سود و زیان نمونه ارائه شده توسط سازمان حسابرسی	۲۲
محاسبه جمع ستونهای صورت سود و زیان	۲۵
تهیه و تنظیم جدول صورت سود و زیان جامع نمونه ارائه شده توسط سازمان حسابرسی	۲۶
محاسبه جمع ستونهای صورت سود و زیان جامع	۲۷
تهیه و تنظیم جدول صورت جریان وجوه نقد نمونه ارائه شده توسط سازمان حسابرسی	۲۸
محاسبه جمع ستونهای صورت جریان وجوه نقد	۳۰
تهیه و تنظیم جداول یادداشتهای توضیحی صورتهای مالی	۳۰
تهیه و تنظیم جداول یادداشتهای توضیحی مربوط به موجودی نقد و سرمایه گذاری کوتاه مدت	۳۵
تهیه جدول یادداشتهای مربوط به سرمایه گذاری کوتاه مدت در سهام شرکتها	۳۸
تهیه جدول یادداشتهای مربوط به حسابها و اسناد دریافتی تجاری و سایر حسابها و اسناد دریافتی	۴۰

فهرست مطالب

شماره صفحه	عنوان
۴۱	تهیه جدول مربوط دارائیهای ثابت مشهود در یادداشتهای توضیحی
۴۳	تهیه جدول مربوط به داراییهای نامشهود و سرمایه گذاریهای بلندمدت در یادداشتهای توضیحی
۴۴	تهیه جدول مربوط به ذخیره مالیات در یادداشتهای توضیحی
۴۶	تهیه جدول مربوط سایر اندوخته ها در یادداشتهای توضیحی
۴۷	تهیه جدول مربوط معاملات با اشخاص وابسته در یادداشتهای توضیحی
۴۹	○ فصل دوم : انتقال اطلاعات تراز آزمایشی به یادداشتهای توضیحی
	بر اساس فرمولها و توابع اکسل
۵۲	انتقال اطلاعات موجودی صندوق از تراز آزمایشی به یادداشتهای توضیحی
۵۳	کاربرد تابع SUMIF در انتقال اطلاعات تراز آزمایشی به یادداشتهای توضیحی همراه صورتهای مالی
۵۶	انتقال اطلاعات موجودی نزد بانکها از تراز آزمایشی به یادداشتهای توضیحی
۵۹	انتقال اطلاعات حسابهای سرمایه گذاری کوتاه مدت از تراز آزمایشی به یادداشتهای توضیحی
۵۹	انتقال اطلاعات حسابهای سرمایه گذاری کوتاه مدت در سهام سایر شرکتهای تراز آزمایشی به یادداشتهای توضیحی
۶۲	انتقال اطلاعات حساب ذخیره کاهش ارزش سرمایه گذاری در سهام شرکتهای تراز آزمایشی به یادداشتهای توضیحی
۶۳	تکمیل اطلاعات مربوط به خالص ارزش سرمایه گذاری در سهام سایر شرکتهای

فهرست مطالب

شماره صفحه	عنوان
۶۴	انتقال اطلاعات حسابها و اسناد دریافتی تجاری از تراز آزمایشی به یادداشتهای توضیحی
۶۸	انتقال اطلاعات حساب ذخیره مطالبات مشکوک الوصول از تراز آزمایشی به یادداشتهای توضیحی
۷۱	تکمیل اطلاعات مربوط به خالص حسابها و اسناد دریافتی تجاری
۷۱	انتقال اطلاعات سایر حسابها و اسناد دریافتی و موجودی کالا و سفارشات و پیش پرداختها از تراز آزمایشی به یادداشتهای توضیحی
۷۶	انتقال اطلاعات داراییهای نامشهود از تراز آزمایشی به یادداشتهای توضیحی
۷۶	انتقال اطلاعات سرمایه گذاریهای بلندمدت از تراز آزمایشی به یادداشتهای توضیحی
۷۸	انتقال اطلاعات حسابها و اسناد پرداختی تجاری از تراز آزمایشی به یادداشتهای توضیحی
۷۹	انتقال سایر حسابها و اسناد پرداختی، پیش دریافتها، ذخیره مالیات، سود سهام پیشنهادی و پرداختی، تسهیلات مالی دریافتی، حسابهای مربوط به بدهیهای غیر جاری و حقوق صاحبان سهام و فروش
۷۹	انتقال اطلاعات بهای تمام شده و خدمات ارائه شده از تراز آزمایشی به یادداشتهای توضیحی
۸۰	انتقال اطلاعات مواد مستقیم از تراز آزمایشی به یادداشتهای توضیحی
۸۰	انتقال اطلاعات دستمزد مستقیم از جمع یادداشتهای توضیحی
	شماره ۲-۲۶
۸۲	انتقال اطلاعات سربار تولید از جمع یادداشتهای توضیحی
	شماره ۲-۲۶

فهرست مطالب

عنوان	شماره صفحه
انتقال اطلاعات دستمزد مستقیم و سربار تولید از تراز آزمایشی به یادداشتهای توضیحی	۸۴
انتقال اطلاعات هزینه های فروش ، اداری و عمومی ، خالص سایر درآمدها و هزینه های عملیاتی ، هزینه های مالی ، خالص سایر درآمدها و هزینه های غیر عملیاتی از تراز آزمایشی به یادداشتهای توضیحی	۸۶
تهیه صورت تطبیق سود عملیاتی	
تکمیل یادداشتهای مربوط به وجوه نقدی غیر مترقبه و مبادلات غیر نقدی و تعهدات و بدهیهای احتمالی و رویدادهای بعد از ترازنامه	۸۷ ۹۵
○ فصل سوم : انتقال اطلاعات یادداشتهای توضیحی به ترازنامه ، صورت حساب سود و زیان ، صورت جریان وجوه نقد	۹۷
کاربرد تابع VLOOKUP در انتقال اطلاعات یادداشتهای توضیحی به ترازنامه ، صورت سود و زیان ، صورت سود و زیان جامع و صورت جریان وجوه نقد	۹۹
کاربرد تابع IF در انتقال اطلاعات یادداشتهای توضیحی به ترازنامه ، صورت سود و زیان ، صورت سود و زیان جامع و صورت جریان وجوه نقد	۱۰۰
انتقال اطلاعات موجودی نقد از یادداشتهای توضیحی به ترازنامه انتقال اطلاعات موجودی نزد بانکها و سایر حسابها از یادداشتهای توضیحی به ترازنامه	۱۰۰
انتقال حساب دارائیهای ثابت مشهود از یادداشتهای توضیحی (صفحه Sheet دارائیهای ثابت مشهود)	۱۰۹
انتقال حسابهای دارائیهای نامشهود ، سرمایه گذاریهای بلندمدت ، ذخیره مالیات و سایر اندوخته ها از یادداشتهای توضیحی (صفحه Sheet مربوطه به تراز نامه)	۱۱۱

فهرست مطالب

عنوان	شماره صفحه
تکمیل اطلاعات حسابهای سرمایه ، اندوخته قانونی و مازاد تجدید ارزیابی دارائیهای ثابت	۱۱۲
انتقال حساب سود و (زیان) انباشته به ترازنامه	۱۱۲
انتقال اطلاعات یادداشتهای توضیحی به صورت سود و (زیان)	۱۱۴
انتقال اطلاعات فروش خالص و خدمات ارائه شده از یادداشتهای توضیحی به صورت سود و (زیان)	۱۱۴
انتقال اطلاعات بهای تمام شده کالای فروش رفته و خدمات ارائه شده از یادداشتهای توضیحی به صورت سود و (زیان)	۱۱۶
محاسبه سود ناخالص	۱۱۷
انتقال اطلاعات هزینه های فروش ، اداری و عمومی از یادداشتهای توضیحی به صورت سود و (زیان)	۱۱۷
انتقال اطلاعات خالص سایر درآمدها و هزینه های عملیاتی ، هزینه های مالی و خالص سایر درآمدها و هزینه های غیر عملیاتی و اقلام غیر مترقبه از یادداشتهای توضیحی به صورت سود و (زیان)	۱۲۰
انتقال اطلاعات مالیات سود فعالیتهای عملیاتی	۱۲۳
محاسبه سود خالص ناشی از فعالیتهای عادی	۱۲۳
انتقال مانده سود خالص به گردش سود و (زیان) انباشته	۱۲۴
انتقال مانده سود انباشته در ابتدای سال و اندوخته قانونی	۱۲۴
انتقال تعدیلات سنواتی از یادداشتهای توضیحی	۱۲۶
انتقال اطلاعات سایر اندوخته ها	۱۲۷
انتقال اطلاعات سود سهام پیشنهادی	۱۲۹
صورتحساب جریان وجوه نقد	
انتقال و تکمیل اطلاعات صورتحساب جریان وجوه نقد از یادداشتهای توضیحی و کاربرگهای تکمیلی	۱۳۰

فهرست مطالب

شماره صفحه	عنوان
۱۳۱	بازده سرمایه گذاریها و سود پرداختی بابت تامین مالی
۱۳۲	تکمیل اطلاعات سود دریافتی بابت سپرده های سرمایه گذاری کوتاه مدت
۱۳۵	تکمیل اطلاعات سود دریافتی بابت سپرده های سرمایه گذاری بلند مدت
۱۳۵	تکمیل اطلاعات سود سهام دریافتی
۱۳۷	تکمیل اطلاعات سود پرداختی بابت تسهیلات مالی دریافتی
۱۴۰	تکمیل اطلاعات سود سهام پرداختی
۱۴۲	مالیات بر درآمد
۱۴۵	فعالتهای سرمایه گذاری
۱۴۶	انتقال وجوه پرداختی بابت خرید داراییهای ثابت مشهود
۱۴۸	انتقال وجوه پرداختی بابت تحصیل سرمایه گذاریهای بلندمدت
۱۵۰	انتقال وجوه حاصل از فروش داراییهای ثابت مشهود
۱۵۲	انتقال وجوه حاصل از فروش سرمایه گذاری کوتاه مدت
۱۵۴	انتقال وجوه حاصل از فروش داراییهای نامشهود
۱۵۵	انتقال اطلاعات مربوط به وجوه نقد اقلام غیر مترقبه
۱۵۶	فعالتهای تامین مالی
۱۵۶	انتقال اطلاعات مربوط به وجوه نقد حاصل از افزایش سرمایه
۱۵۸	انتقال اطلاعات تسهیلات دریافتی
۱۵۹	انتقال اطلاعات کاربرگ تکمیلی و یادداشتهای توضیحی به صورت جریان وجوه نقد
۱۵۹	انتقال اطلاعات جریان خالص ورود وجه نقد ناشی از فعالتهای عملیاتی از کاربرگ تکمیلی صورت جریان وجوه نقد
۱۶۰	انتقال اطلاعات بازده سرمایه گذاریها و سود پرداختی بابت تامین مالی از کاربرگ تکمیلی صورت جریان وجوه نقد

فهرست مطالب

عنوان	شماره صفحه
انتقال اطلاعات سود دریافتی بابت سپرده سرمایه گذاریهای کوتاه مدت	۱۶۰
انتقال سایر اطلاعات بازده سرمایه گذاریها و سود پرداختی بابت تامین مالی از کاربرگ تکمیلی صورت جریان وجوه نقد	۱۶۲
محاسبه جریان خالص ورود (خروج) وجه نقد ناشی از بازده	۱۶۲
انتقال اطلاعات مالیات بر درآمد پرداختی از کاربرگ تکمیلی به صورت جریان وجوه نقد	۱۶۲
انتقال اطلاعات فعالیتهای سرمایه گذاری از کاربرگ تکمیلی جریان وجوه نقد به صورت جریان وجوه نقد	۱۶۳
محاسبه جریان خالص ورود (خروج) وجه نقد ناشی فعالتهای سرمایه گذاری	۱۶۵
محاسبه جریان خالص ورود (خروج) وجه نقد قبل از فعالیتهای تامین مالی	۱۶۵
انتقال اطلاعات فعالیتهای تسامین مالی از کاربرگ تکمیلی جریان وجوه نقد به صورت جریان وجوه نقد	۱۶۵
محاسبه جریان خالص ورود (خروج) وجه نقد حاصل از فعالیتهای تامین مالی	۱۶۶
محاسبه خالص افزایش (کاهش) وجه نقد	۱۶۶
محاسبه اثرات ناشی از تسعیر ارز وجوه نقد ارزی	۱۶۶
انتقال مانده وجه نقد در آغاز سال	۱۶۶

پیش گفتار ناشر

رشد و بالندگی سازمان‌ها طی دهه‌های اخیر توجه بسیاری از صاحب‌نظران را بخود جلب نموده است. آنچه در این کنکاش اهمیت یافته، استفاده به موقع از اطلاعات و بکارگیری صحیح از آن در سازمان‌ها می‌باشد.

برای بقا و دوام هر سازمان موفق، استفاده به موقع از اطلاعات مالی و سایر اطلاعات عملیاتی از ضرورت‌های اولیه محسوب می‌شود. از طرف دیگر با پیدایش مفهوم فن‌آوری اطلاعات بعنوان یک انقلاب فراصنعتی در دنیای امروز نظام مدیریت صنعتی جایگاه خود را از دست داده و نگرش‌های نسوین مبتنی بر نقش استراتژیک اطلاعات در سازمان‌ها پدیدار شده است.

امروزه مدیران دریافته‌اند که باید با منابع سازمان در برخورد با تغییرات محیط انعطاف پذیرتر رفتار نمایند. همگام با این تغییر نگرش‌های مدیریتی، از نظر عملیاتی نیز پیشرفت‌ها بتدریج بازارهای جدیدی را برای عرضه نرم افزارها و سخت افزارها بعنوان بسترهای پیاده سازی این تفکر نوین می‌گشایند که ضرورت آشنایی مدیران و کارکنان در سطوح مختلف سازمان‌ها با این ابزارها، ارائه نرم افزارهای کاربردی و تخصصی و درکنار آن دوره‌های آموزشی هدفمند را امری غیر قابل انکار و اجتناب ناپذیر نموده است.

مرکز آموزش و تحقیقات صنعتی ایران با درک اهمیت موضوع و با تکیه بر ۲۰ سال تجربه موفق حرفه‌ای تخصصی در زمینه آموزش و بابر خرداری از کادر علمی مجرب در حوزه‌های گوناگون اقدام به برگزاری دوره‌های کاربردی از جمله کاربرد اکسل در حسابداری، کاربرد اکسل در تهیه صورتهای مالی، کاربرد اکسل در تهیه لیست حقوق و دستمزد و... نموده و همچنین اقدام به تدوین و نشر کتاب‌های آموزشی مربوطه نموده است. کتاب حاضر نیز در راستای نیل به این هدف تدوین و در اختیار علاقمندان گرامی قرار می‌گیرد.

در خاتمه امید است این مرکز با انتشار مجموعه های کاربردی ، گامی در جهت پیشبرد اهداف برنامه توسعه کشور بردارد .

در این راستا بدیهی است خود را نیازمند هدایت و حمایت اساتید و صاحب نظران دانسته و از ارائه نظرات و پیشنهادات سازنده خوانندگان گرامی استقبال می نماید.

انتشارات مرکز آموزش و تحقیقات صنعتی ایران

مقدمه

پیشرفته های انجام شده در زمینه های تکنولوژی فناوری اطلاعات ، موجب افزایش سرعت در ارائه و کسب اطلاعات گردیده است .

امروزه در بازارهای رقابتی کسب اطلاعات بموقع و صحیح در تصمیم گیریهای مدیران اثرات حیاتی و بسزائی دارد و بقاء و اضمحلال شرکتها به استفاده صحیح و بموقع این اطلاعات دارد .

یکی از اطلاعات مهم که مورد استفاده خیلی از مدیران و تصمیم گیرندگان قرار می گیرد صورتهای مالی شرکتها و سازمانها می باشد . در کشور ما نیز ارگانها و سازمانهای و اشخاص زیادی بنا بدلائل و نیازهای مختلف درخواست صورتهای مالی و یا صورتهای مالی میاندوره ائی را از شرکتها می نمایند . و شرکتها و سازمانها جهت تهیه به موقع صورتهای مالی وقت و انرژی زیادی را صرف این موضوع می نمایند . در شرکتها و سازمانها نیکه من با آنها ارتباط داشتم تهیه صورتهای مالی و صورتهای مالی میاندوره ائی وقت زیادی را از من می گرفت لذا با تهیه برنامه فوق من توانستم براحتی و در اسرع وقت صورتهای مالی شرکتها و سازمانها نیکه با آنها ارتباط داشته ام تهیه و ارائه نمایم .

بدنبال چاپ کتاب کاربرد اکسل در حسابداری (تهیه سیستم های حقوق و دستمزد) و استقبال همکاران و دوستان از این کتاب و بنا بدخواست همکاران و دوستان اقدام به تهیه این کتاب نمودم تا با این کار بتوانم برای انتقال تجربیات ناچیز خود ، قدم کوچکی را در زمینه نحوه بکارگیری برنامه نرم افزاری اکسل در حسابداری برداشته باشم . و موجبات اعتلای حرفه حسابداری را در ارائه بموقع اطلاعات مالی و عملیاتی به تصمیم گیرندگان فراهم آورده باشم .

در تهیه صورتهای مالی ، از صورتهای مالی نمونه ارائه شده توسط سازمان حسابرسی که براساس استانداردهای حسابداری تهیه شده است ، استفاده شده است لذا در تهیه صورتهای مالی نمونه به فرضیات ارائه شده در مقدمه این مجموعه توجه نمایید .

به همراه این کتاب یک حلقه سی دی به همراه برنامه تهیه صورتهای مالی جهت راهنمای بکارگیری مطالب این کتاب ارائه گردیده است .

شما می توانید بر اساس نیازهای شرکت یا سازمان خود صورتهای مالی شرکت و سازمان خود را با کمی تغییرات در صورتهای مالی ارائه شده در سی دی فوق تهیه نمایید .

در تألیف این کتاب از خانم مرگان غفاری فرد که در کنترل محاسبات سی دی همراه این کتاب و از جناب آقای سیرانی که در ویرایش متن کتاب زحمت کشیده‌اند تشکر و قدردانی می نمایم .

از همسر و فرزند مهربان خود نیز که با صبر و متانت ، من را در به بار نشستن این مجموعه یاری نموده‌اند و در پیشرفت های من همواره به عنوان یار و یاور ، در کنار من بوده‌اند قدردانی می نمایم .

در خاتمه از اساتید و همکاران گرامی ، دانشجویان عزیز و خوانندگان محترم این کتاب استدعا دارم که اینجانب را از انتقادات ، نظرات سازنده و راهنمایی های خود که موجب بهبود محتویات کتاب خواهد شد ، بهرمنند سازند .

آدرس ایمیل اینجانب برای دریافت نظرات و انتقادات شما عزیزان به شرح زیر می باشد :

naseerkazemi@yahoo.com

ناصر کاظمی